سوورەی ئەعراف ٢٠٦ ئایەتە

سوورەی ئەعراف لە مەککە هاتۆتە خوارەوە و بە (بسم‌الله)وە ٢٠٦ ئایەتە.

بە ناوی خوای بەخشەر و دڵاوێن.

ئەلف، لام، میم، صاد (خوا بە واتایان زاناترە) ﴿١﴾ (قورئـان) کتێبێکە بـۆ تـۆ نـاردراوە، جـا (لەبەر قسەی دوژمنان) دڵتەنگ و دڵشکاو مەبە تا بەو (قورئان)ە بیانترسێنی، وە (قورئـان) ئامۆژگاری و یادائوەرییە بۆ بـڕواداران ﴿٢﴾ لە (قورئـان) کە لە پەروەرێنەرتـانەوە بۆتـان نـازڵ کراوە، پەیڕەوی بکەن و بێجگە لە خوا لە سەرپەرستانیتر پەیڕەوی نەکەن، ئێـوە زۆر کەم پەنـد وەرگرن و دەکەونەوە بیر ﴿٣﴾ ئێمە چەندین شار و ئاوەدانیمان لەناو برد، (چونکە خاوەنەکانیان تاوانبار بوون)، جا عەزابی ئێمە لە دڵی شـەودا یـا بە ڕۆژا کە ئەوانە لە خەوی نیـوەڕۆدا بـوون بۆیان هات ﴿٤﴾ جا لەو دەمەی کە عـەزابی ئێمەیان هاتە سەر، قسەیەکیان نەبوو، مەگەر ئەوە کە وتیان: بەڕاستی ئێمە ستەمکار بووین و ناحەقیمـان لە خۆمـان کـرد ﴿٥﴾ جـا بـێ‌شـک لە کەسـانێ کە پێغەمبەرانیـان بـۆ نـاردرا دەپرسـینەوە و لە پێغەمبەرانـیش دەپرسـین ﴿٦﴾ بە هەقیقەت ئاگایانە (کار و کردەوەیان موو بە موو) سەرلەبەر بە تەواوی بۆ دەگێـڕینەوە، ئـێمە قەت لیان بێ ئاگا نەبووین ﴿٧﴾ هەڵسەنگاندن و نرخاندنی کاری ئەوان لەو ڕۆژەدا حەقە و دێ، جا کەسانێ کە تای تەرازووی (کاریان) قورسە، هەر ئەوانـیش ڕزگـارن ﴿٨﴾ کەسـانێ کە تـای تەرازووی (کاریان) سووک بـێ، جـا ئەوانە کەسـانێکن کە دەسـمایەی خۆیـان بە خەسـار داوە، لەبەر ئەوەی سـەبارەت بە نیشـانەکانی ئـێمە غەدر و سـتەمیان دەکـرد ﴿٩﴾ بە هەقـیقەت ئێوەمان لەسەر گۆی زەوی دامەزراند و هۆی ژیانی جۆربەجۆرمان بۆ سـازدان، (بەڵام) زۆر کەم شـوکرانەبژێری دەکەن ﴿١٠﴾ بە هەقـیقەت ئێوەمـان بەدیهێنـا، لە دواییـدا شـکڵ و بیچمـی ئێوەمـان ڕێـکخسـت، لە پاشـان بە مەلائیکەمـان وت: سـوژدە بەرنە بەر ئـادەم، جـا ئەوان سوژدەیان بۆ برد، مەگەر ئیبلیس نەبێ کە لە سوژدەبەران نەبوو﴿١١﴾

(خوا بەوی) وت: چ شتێک تۆی لە سوژدە بردن گێڕاوە، لەو دەمەی وا فەرمانم پێدای؟ وتی: من لەو چاترم، منت لە ئاگر خەڵق کردووە و ئەویشت لە قوڕ دروست کردووە ﴿١٢﴾ وتی: جا لەو (پلە) بڕۆ خوارێ: چونکە تۆ هەقت نییە لەو (پلەدا) خۆت بە زلتر دابنێی، بڕۆ دەرێ، بەڕاستی تۆ لە تاکەتاکی سووک و چرووکانی ﴿١٣﴾ (شەیتان) وتی: تا ڕۆژی زیندوو بوونەوە مۆڵەتم بدە (و زیندوو ڕامگرە) ﴿١٤﴾ (خوا) فەرمووی: تۆ لە ماوە دراوە کانی ﴿١٥﴾ وتی: جا بەوەی کە منت لە ڕێگا لادا، بە یەقین من لەسەر ڕێگای ڕاستی تۆ بۆ ئەوان خۆ لە تەماڵ ئەدەم ﴿١٦﴾ لە دواییدا بە هەقیقەت لە ڕووبەروویان و لە پشت سەریانەوە و لە لای ڕاست و لە لای چەپیانەوە ئەچمە جەستەیان، زۆربەی ئەوانەت بە شوکرانەبژێر گیر نایێ ﴿١٧﴾ (خوا) فەرمووی: لەو (پلە) بڕۆ دەرێ، ناو زڕاوی تڕۆ کراو نەنگت بێ، سوێند دەخۆم کە هەرکەس لەوانە بە دوای تۆ کەون، جەهەندەم لە ئێوە هەمووتان پڕ و تەژی دەکەم ﴿١٨﴾ ئەی ئادەم تۆ و خێزانت لە بەهەشت بسەکنن، لە هەرچی کە بتانەوێ بیخۆن، لەم دارە نێزیک مەکەون کە لە ستەمکاران ئەبن ﴿١٩﴾ جا شەیتان کەوتە کلێشەی دڵیانەوە تا شەرمینگایان کە پۆشرابوو بیهێنێتە بەرچاویان و دەریخا، وتی: پەروەرێنەرتان بۆیێ نەیهێشتبوو کە نابێ لەو دارە نێزیک ببنەوە؛ نەیویست ئێوە ببنە دوو فریشتە یا بۆ هەمیشە (لە بەهەشتدا) بمێننەوە ﴿٢٠﴾ بۆ ئەوانی سوێند خوارد کە من خێرخوازی ئێوەم بە دڵ ئامۆژگاریتان دەکەم ﴿٢١﴾ جا بەمجۆرە بە فڕوفێڵ ئەوانی بە ژێر هێنا، خستە تەما، جا کاتێ لەو دارە (میوە)یان چشت، عەیب و عار و شەرمینگایان دەرکەوت، ئەوانە دەسیان کرد بە داپۆشینی لەشیان بە بەرگی داری بەهەشت تا خۆیان داپۆشی، پەروەرێنەریان هەرای لێکردن: ئاخر من بە ئێوەم نەوت توخنی ئەو دارە مەکەون، ئایا بە ئێوەم نەوت: بە هەقیقەت شەیتان بۆ ئێوە دوژمنێکی دیار و ئاشکرایە ﴿٢٢﴾

وتیان: ئەی پەروەردگاری ئێمە! لە خۆمان ناحەقیمان کرد، ئەگەر نەمانبەخشی و ڕەحمەمان پێ نەکەی، بە هەقیقەت لە زیانکاران دەبین ﴿٢٣﴾ (خوا) فەرمووی: (لە پلەی خۆتان) بڕۆنە خوارێ، هەندێ دوژمنی هەندێ ترتانن، بۆ ئێوەش لە زەویدا تا ڕۆژی خۆی قەلە مندارە مایەی ژیان و کەڵک وەرگرتن هەیە ﴿٢٤﴾ فەرمووی: لەو (زەوییە)دا زیندوو ئەبنەوە و تێیدا ئەمرن و لەوێش دەتانهێننەوە دەرێ و وەدەر دەخرێن ﴿٢٥﴾ ئەی ڕۆڵەکانی ئادەم! جلکێکمان بۆ ئێوە نارد کە عەیب و عار و شەرمینگاتان بپۆشێ و جوانیشتان بکا، جلکی پارێزگاری لەویش باشترە، ئەمە لە نیشانەکانی خوایە، بەڵکوو پەند بگرن (و چاکەی خواتان بێتەوە بیر) ﴿٢٦﴾ ئەی ڕۆڵەکانی ئادەم! (وشیار بنەوە) شەیتان نەتانخەڵەتێنێ و بەفریوتان نەبا، هەروەکوو باوک و دایکتانی لە بەهەشت بە دەرکردن دا و جلکەکەشیانی لەبەر دەرهێنان تا عەورەتیان بەوان نیشان بدا، چونکە ئەو و هاودەستانی، ئێوە لە لایەکەوە دەبینن، کە ئێوە ئەوان نابینن، (بەڵام بزانن) ئێمە شەیتانەکانمان تەنیا کردۆتە دۆست و خۆشەویست بۆ کەسانێ کە بڕوا ناهێنن ﴿٢٧﴾ هەرکاتێ کە کارێکی کریت و ناحەز دەکەن، دەڵێن: باووباپیرانی خۆمان لەسەر ئەو کارە دیوە و خوا دەستووری پێداوین! بڵێ: خوا قەت دەستوور بە کاری ناحەز و ناشیاو نادا، ئایا بە دەم خواوە درۆیەک دەکەن کە پێی ئاگا نین و نایزانن ﴿٢٨﴾ بڵێ: پەروەردگارم بە دادگەری فەرمانی داوە، لە هەر مزگەوتێکدا ڕووتان (بۆ لای خوا) بسووڕێنن و ئەو بانگ بکەن و دینداری پاک و بێخەوش بۆ خوا بکەن (و بزانن) هەروەکوو لە سەرەتاوە ئێوەی خەڵق کرد، (بەو جۆرەش بۆ لای ئەو دەگەڕێنەوە ﴿٢٩﴾ دەستەیەکی ڕێنوێنی کرد و دەستەیەکیش شیاوی لاڕێ بوون، ئەوانە لەباتی خوا شەیتانیان کردە سەرپەرست و پشتیوانی خۆیان، لایان وایە کە ئەوان ڕێنوێنی کراون ﴿٣٠﴾

ئەی ڕۆڵەکانی ئادەم! خۆتان بە جلکی جوان لە هەر مزگەوت و ڕووگەیەکدا برازێننەوە، بخۆن و بخۆنەوە و زیادەڕەوی مەکەن، بەڕاستی خوا زیادەڕۆیانی خۆشناوێ ﴿٣١﴾ بڵێ: چ کەسێ جلکی جوان و خشڵ و بژیوی پاک و خاوێنێ کە خوا بۆ بەندەکانی خۆی خەڵقی کردووە، بە ناڕەوای داناوە و حەرامی کردووە؟ بڵێ: ئەمانە لە ژیانی دنیا بۆ کەسانێکە کە بڕوایان هێناوە، لە ڕۆژی پەسڵانیش هەر تایبەتی بڕوادارانە، ئا بەمجۆرە ئێمە نیشانەکانی خۆمان بۆ کەسانێ کە زانا و ئاگادارن شیدەکەینەوە ﴿٣٢﴾ بڵێ: خوا کار و کردەوەی ناحەز چ بە ئاشکرا، چ بە دزییەوە بە ناڕەوا داناوە، (هەروا) تاوانی بە ناهەق و هاوبەش دانان بۆ خوا بێ‌هیچ بەڵگەیەک و شتێ کە نایزانن لەخۆڕا بە دەم خواوە مەیڵێن ﴿٣٣﴾ بۆ هەر نەتەوەیەک ماوەیەکی دیاریکراو هەیە، جا کاتێ ماوەیان هات، سەعاتێ پاش و پێشیان بۆ نییە ﴿٣٤﴾ ئەی ڕۆڵەکانی ئادەم! بەڕاستی کاتێ کە پێغەمبەرانێ لە خۆتان بێنە لاتان کە نیشانەی ئێمەتان بۆ بڵێن (بە قسەیان بکەن)، جا هەرکەس بەتەقوا بێ و کاری چاک بکا، نە ترسیان بۆ هەیە و نە غەمناک ئەبن ﴿٣٥﴾ کەسانێ کە نیشانەکانی ئێمە بە درۆ بخەنەوە و لە بەرانبەر ئەواندا خۆ بەزل بزانن، ئەوانە جەهەندەمین و بۆ هەمیشە لەوێدا قەتیس دەمێننەوە ﴿٣٦﴾ جا چ کەسێ لەوە ستەمکارترە کە بە دەم خواوە درۆ هەڵدەبەستێ یا نیشانەکانی خوا بە درۆ ئەخاتەوە؟ ئەوانە بەشیان لەوەی وا لە چاریان نووسراوە پێی‌دەگەن، تا ئەوکاتەی کە ناردراوانی ئێمە دەچنە لایان و گیانیان دەکێشن، لێیان دەپرسن: لە کوێن ئەوانەی وا بێجگە لە خوا هاوارتان لێدەکرن، ئەڵێن: لێمان ون بوون، بە دژی خۆیان شایەدی ئەدەن کە خوانەناس بوون ﴿٣٧﴾

(خوا) وتی: وێڕای نەتەوەگەلێ وا بەر لە ئێوە تیاچوون ونەمان لەگەڵ (هاوبیرانی) خۆتان لە مرۆڤ و جنۆکە پێکەوە بڕۆنە ناو ئاگر، هەرکاتێ تاقمێ ئەچێ، لە تاقمی پێشووی هاوڕەوشتانی نەفرین دەکا، تا هەموو پێکەوە لەوێدا دەگەنە یەک (لەو دەمەدا تاقمی پەیڕەو ڕوو دەکەنە) پێشەوایانی خۆیان و دەڵێن: ئەی پەروەرێنەری ئێمە! ئەمانەن کە ئێمەیان لاڕێ کرد، جا لە ئاگردا دوو بەرابەر جەزرەبەیان بدە، (خوا) ئەڵێ: بۆ هەر کامەتان جەزرەبە دوو چەندانە، بەڵام نازانن ﴿٣٨﴾ پێشەوایانی ئەوانیش بە پەیڕەوەکانی خۆیان دەڵێن: ئێوەش لە ئێمە زیاتر نین، جا لە تۆڵەی ئەوەی دەتانکرد ئازاری خوا بچێژن ﴿٣٩﴾ ئەوانە کە نیشانەکانی ئێمەیان بە درۆ دانا و ملیان لەوە بادا (خۆیان بە زل دانا)، درگاکانی ئاسمانیان بۆ ناکرێتەوە و ناچنە بەهەشت، تا وشتر بە کونی دەرزی درووماندا نەچێ (واتا چوونیان بۆ بەهەشت ناگونجێ)، ئا بەمجۆرە تاوانباران سزا ئەدەین ﴿٤٠﴾ بۆ ئەوان لە جەهەندەمدا ڕایەخ و سەرپۆشیان (لە ئاگر) دەبێ هەر هاڵاویش داپۆشیون، ئا بەمجۆرە ستەمکاران سزا ئەدەین ﴿٤١﴾ کەسانێ کە بڕوایان هێناوە و کردەوەی چاکیان کردووە، هیچ کەسیش لە قەوەت و توانایان بەدەر، ئەرکیان ناخەینە سەر، ئەوانە بەهەشتین و لەوێدا بۆ هەمیشە دەمێننەوە ﴿٤٢﴾ ئەوەی لە کینە و ڕق لە دڵیاندا هەبوو دەرمان هێنا، لە بەهەشتا، بە ژێر (کوشک و دارەکانیانەوە) چۆمەئاو بەخوڕ دەڕوا و ئەڵێن: سپاس تایبەتی خوایە کە ئێمەی بۆ ئەمە ڕێنوێنی کرد، ئەگەر خوا ئێمەی ڕێنوێنی نەکردبا، ڕێمان نەدەدۆزییەوە، بە هەقیقەت ناردراوانی پەروەرێنەری ئێمە هەقیان هێنا (لەو دەمەدا) هاواریان لێ کرا کە ئەم بەهەشتە لە پاداشی کار و کردەوەتاندا بە میرات بە ئێوە گەیوە ﴿٤٣﴾

بەهەشتییان گازیان لە جەهەندەمییان کرد کە ئێمە بە هەقیقەت بەوەی وا پەروەرێنەرمان بەڵێنی پێدابووین پێی گەیشتین، ئاخۆ ئێوەیش، وەک هەڕەشەتان لێکرابو، هەروا دەرچوو؟ ئەڵێن: بەڵێ، جا لەپڕدا لە نێو ئەواندا یەکێ بانگ ڕادێڵێ دەڵێ: دەک لەعنەتی خوا لە ستەمکاران بێ ﴿٤٤﴾ ئەوانەی کە (خەڵک) لە ڕێگای خوا دەگێڕنەوە و دەیانویست ئەو ڕێگایە خواروخێچ نیشان بدەن، ئەوان ئاخیرەت ئینکار ئەکەن خوانەناسن ﴿٤٥﴾ لە نێوان ئەو دووانە (بەهەشتییان و جەهەندەمییان)دا پەردەیەک هەیە و لەسەر ئەعراف پیاوانێک هەن کە هەر یەکە لەو دوو تاقمە بە ناوچاوان و دیمەنیانەوە دەیانناسن، و هەرا لە بەهەشتییان دەکەن کە هێشتا نەچوونەتە بەهەشت بەڵام بەتەمان بچن، سڵاوتان لەسەر بێ ﴿٤٦﴾ هەرکاتێ لە جەهەندەمییان ئاوڕ دەنەوە و چاویان پێیان دەکەوێ، دەڵێن: ئەی پەروەرێنەری ئێمە! ئێمە لەگەڵ هۆزی ستەمکاران مەخە ﴿٤٧﴾ ئەوانەی لەسەر ئەعرافن، لەو مرۆیانە وا بە دیمەنیانەوە دەیانناسن، هەرایان لێدەکەن و پێیان دەڵێن: گردەوکۆیی و فیز و خۆ بەزل زانینتان بێ نیازی نەکردن، کەڵکی بۆتان نەبوو ﴿٤٨﴾ هەر ئەو کەسانە نین کە ئێوە سوێندتان دەخوارد بەر بەزەیی خوا ناکەون، خوا پێیانی وت: بڕۆنە بەهەشت، نە ترستان بۆ هەیە و نە خەفەتیش بخۆن ﴿٤٩﴾ جەهەندەمییان هاوار لە بەهەشتییەکان دەکەن، هەندێ لەو ئاوە، یا ئەوەی وا خوا بە ڕسق و ڕۆزی پێ داون هێندێ بە ئێمە ببەخشن، ئەوانیش ئەڵێن: خوا ئەمانەی لەسەر خوانەناسان نارەوا و حەرام کردووە و بەشی نەداون ﴿٥٠﴾ ئەوانەی کە دینی خۆیان بە گاڵتە و کایە دائەنا و ژیانی دنیا ئەوانی بادیهەوا کرد و فریویدان، جا ئەمڕۆ ئێمە ئەوان لە بیر دەبەینەوە، هەروەکوو ئەوان دیداری ئەم ڕۆژەیان لە بیر خۆ بردبۆوە، نیشانەکانی ئێمەیان حاشا و ئینکار دەکرد و ملیان لێ بائەدا ﴿٥١﴾

بە هەقیقەت کتێبێکمان بۆ هێناون کە لە ڕووی زانستەوە ئەومـان شـیکـردەوە، (کتێبـێ) کە هۆی ڕێنوێنی و ڕەحمەتە بۆ هۆزێک کە بڕوا دێنن ﴿٥٢﴾ ئاخۆ ئەوانە بێجگە لە سەرئەنجامی هەڕەشەکانی خوا چاوەڕوانی شـتێکی تـرن؟ ئەو ڕۆژەی کە ئەمە ئەنجام ئەگـرێ (کـار لە کـار ترازاوە و)، ئەوانەی کە لەبەرا ئەمەیان لە بیر خۆ بردبوو، دەڵێن: دیارە هەرچی پێغەمبەرەکانی خوا هێنابوویان و گوتیـان وەڕاست گەڕا، جـا ئایـا (ئەمـڕۆ) تکاکارانێـک بـۆ ئـێمە هەیە کە تکامان بۆ بکا؟ (یا (ئەگونجێ) بگەڕێندرێنەوە تا کار و ئاکار و کردەوەیەکی چاکتر لە غەیری ئەوەی کردوومـانە بـیکەین؟! (بەڵام) بە هەقـیقەت ئەوانە زەرەریـان بە خۆیـان گەیانـد، ئەو شتانەی بە درۆ سازیان دابوو هەموو لە بەرچاویان بزر (و گوم) بوون ﴿٥٣﴾ پەروەرێنەری ئێـوە ئەو خـوایە کە ئاسـمانەکان و زەوی لە شـەش (دەورە:) ڕۆژدا دروسـت کـرد، لە پاشـان لەسـەر تەختـی فەرمـانڕەوایی دانیشـت، دەسـیکـرد بە تەگبیرکردنـی دنیـای هەبـوون، بە (پەردەی تاریکی) شەو ڕۆژ دائەپۆشێ و شەو بە دوای ڕۆژدا بە لەز ئەڕوا، ڕوژ و مانـگ و ئەسـتیرەکانی بەدیهێنا، لە حاڵێکدا دەسـەمۆی فەرمـانی خـوان، ئاگـادار بـن کە ئافرانـدن و بەدیهێنـان و ڕاگەیشتن و تەگبیری (جیهان) بۆ ئەو (خوا و بە ئەمـری ئەو)ە — فـرە و زۆر و پـڕ بەرەکەت و بەودم و مومبـارەک و پیـرۆز (و بـێ زەوال)ە – خـوایەک کە پەروەرێـنەری جیهانیـانە ﴿٥٤﴾ پەروەرێنەری خۆتان بە گریان و زاری و بە نهێنی بانگ بکەن، بەڕاسـتی خـوا دەسدرێژکـارانی خۆشناوێ ﴿٥٥﴾ لە زەویدا خراپە مەکەن، دوای چاک و ئیسلاح بوونی ئەو، خـوا بە تـرس و بە هیوا لەبەر خوا بپاڕێنەوە، ڕەحمەتی خوا لە کارچاکان نێزیکە ﴿٥٦﴾ هەر ئەوە پێش بارانە، کە بەزەییەکە لە خوداوە، باگەلێکتان بە مزگێنی بۆ هەڵدەکا تا کات و سـەردەمێک ئەو بایـانە هەوورە بار قورسەکان (لەسەر شانی خۆیان) هەڵگرن، لەم دەمەدا ئەوانە بـۆ سـەر زەوی مـردوو (ویشک و بێ ئـاو) بەڕێ دەکەیـن، جـا بە هـۆی ئەوە، ئـاو (بـارانی ژیـانهێـنەر) دەبـارێنین و بەویش هەر جۆرە بەروبوو و میوەیەک (لە خاک) دەڕوێنین، ئا بەمجۆرە (کە زەویی مردوومـان زیندوو کردەوە)، مردووەکانیش زیندوو دەکەینەوە، بەڵکوو بیر لەوانە بکەنەوە ﴿٥٧﴾

زەوی پاک و بەپیت بە فەرمانی پەروەرێنەر گیای لێدەڕوێ، بەڵام لە زەوی پیس و قاقر بێجگە لە دڕکوداڵی (ی کەم بایەخ) لێی ناڕوێ، ئا بەم تەرزە نیشانەکان بۆ ئەوانەی کە شوکرانەبژێرن بەیان دەکەین ﴿٥٨﴾ بە هەقیقەت ئێمە نووحمان ناردە لای هۆزەکەی خۆی، جا بەوانی وت: ئەی هۆزی من! تەنیا خوا بپەرستن کە بێجگە لەو خوایێ تر بۆ ئێوە نییە، (ئەگەر غەیری خوا بپەرستن) من بۆ ئێوە لە عەزابی ڕۆژی گەورە ئەترسم ﴿٥٩﴾ (بەڵام) گەورە مرۆیانی هۆزەکەی پێیان وت: ئێمە تۆ لە گومڕاییەکی ئاشکرادا دەبینین! ﴿٦٠﴾ وتی: ئەی هۆزی من! هیچ لاڕێیی و گومڕاییەک لە مندا نییە، بەڵام من ناردراوی پەروەرێنەری جیهانیانم ﴿٦١﴾ ڕاسپاردەی پەروەرێنەرم بە ئێوە ڕادەگەیێنم و ئامۆژگاری ئێوە دەکەم، لە خواوە شتانێک دەزانم کە ئێوە نایزانن ﴿٦٢﴾ ئایا سەرتان سووڕماوە کە فەرمانی ئامۆژگاری لە پەروەرێنەرتانەوە کە بە هۆی پیاوێک لە خۆتان بۆتان هاتووە تا (لە سەرئەنجامی کارەکانی خراپتان) بتانترسێنی، خۆپارێز بن، ڕەنگە بکەونە بەر ڕەحمەتی خوا ﴿٦٣﴾ بەڵام سەرئەنجام ئەویان بە درۆ خستەوە، ئێمە ئەو و کەسانێ کە لەگەڵ ئەودا لە گەمیدا بوون ڕزگارمان کردن، ئەوانەی کە نیشانەکانی ئێمەیان بە درۆ دەخستەوە، لە نێو ئاودا بە خنکاندن دا، ئەوانە تاقمی کوێران (و دڵکوێر) بوون ﴿٦٤﴾ بۆ لای هۆزی عاد، برای خۆیان (هوود)مان نارد، وتی: ئەی هۆزی من! (تەنیا) خوا بپەرستن کە بێجگە لەو خوایێتر بۆ ئێوە نییە، جا ئایا لەخواترس و پارێزگار نابن؟ ﴿٦٥﴾ مرۆڤە مەزنە خوانەناسەکانی هۆزی ئەو، وتیان: تۆ لە بێمێشکیدا ئەبینین، بە هەقیقەت لامان وایە لە دەستەی درۆزنانی ﴿٦٦﴾ وتی: ئەی هۆزی من! هیچ نادانی و بێمێشکییەک لە مندا نییە، بەڵام لە لایەن پەروەرێنەری جیهانیانەوە ڕاسپێردراوم تا ئێوە ئامۆژگاری بکەم ﴿٦٧﴾

پەیامەکانی پەروەرێنەرم بە ئێوە ڕادەگەیێنم، من ئامۆژگاریارێکی دروسکارم بۆ ئێوە ﴿٦٨﴾ ئایا سەرتان سووڕماوە کە فەرمانی ئامۆژگاری لە پەروەرێنەرتانەوە بۆ پیاوێک لە خۆتان بۆتان هاتووە تا (لە سزای خوا) بتانترسێنی، بێننەوە بیر، کاتێ کە ئێوەی لە دوای هۆزی نووح ئێوەی لە جێ دامەزراندن و قەڵافەت و قووەتی بەدەنی زێدەتریشی پێدان، چاکەکانی خوا بێننەوە بیر تا بەڵکوو ڕزگار بن ﴿٦٩﴾ وتیان: ئایا هاتوویە لای ئێمە کە (پێمان بڵێی) خوای تاقانە بپەرستین و ئەوەی کە باووباپیرانمان دەیانپەرست، تەرکی بکەین؟ جا کەوایە ئەوەی بەڵێنت پێداوین (لە هاتنی بەڵا) بیهێنە، ئەگەر لە ڕاستبێژانی ﴿٧٠﴾ (هوود) وتی: پیسی و چەپەڵی و غەزەبی پەروەرێنەرتان ئێوەی داگرتوە، ئایا لەگەڵ مندا لەبابەت نێوگەلێکەوە جوابەجەنگیم لەگەڵ دەکەن کە ئێوە و باووباپیرانتان (لەسەر بتەکان) داتاننـاوە، لە حاڵێکدا خوا هیچ فەرمانێکی لەبابەت ئەوانەوە نەناردووە، جا لەبەر ئەمە ئێوە چاوەڕوان بن و منیش لەگەل ئێوە چاوەڕوان ئەبم ﴿٧١﴾ جا سەرئەنجام ئەو (هوود) و کەسانێ کە لەگەڵ ئەوا بوون، بە ڕەحمەتی خۆمان ڕزگارمان کردن، ڕەگ و ڕیشەی کەسانێ کە ئایاتی ئێمەیان بە درۆ ئەخستەوە و بڕوادار نەبوون لە بنەوە بڕی و قرتاندمان ﴿٧٢﴾ بۆ لای (هۆزی) سەموود برای خۆیان «سالح»مان نارد، وتی: ئەی هۆزی من! خوا بپەرستن کە بێجگە لەو خوایێتر بۆ ئێوە نییە، بە هەقیقەت بەڵگەیەکی ڕوون لە لایەن پەروەرێنەرتانەوە بو ئێوە هاتووە، ئەمە وشتری خوایە کە بۆ ئێوە کشگێرییەکە، جا لێی بگەڕێن تا لە زەوی خوادا بلەوەڕێ، ئازاری پێ مەگەیێنن ئەگینا تووشی ئازاری دەردناک ئەبن! ﴿٧٣﴾

بێننەوە بیر کە ئێوەی دوای هۆزی عاد جێنشینی ئەوانی کردن و لەسەر زەوی جێگری کردن کە لە پێدەشتاییەکان کۆشکگەلێ بۆ خۆتان ساز بکەن و لە چیاکان خانووبەرەگەلێ بۆ خۆتان بتاشن، جا (لەبەر ئەمە) نیعمەتەکانی خوا بێننەوە بیر و لەسەر بەدفەڕی و خراپە کردن لە سەرزەویدا پێ دامەگرن ﴿٧٤﴾ مرۆڤە مەزنە خۆبەزلزانەکانی هۆزی ئەو، بە چەوساوەکان کە بڕوایان هێنابوو، وتیان: ئێوە باوەڕتان وایە کە سالّح لە لایەن پەروەردێنەریەوە نێردراوە؟ ئەوانیش وتیان: ئێمە بەوەی پێی ڕاسپێردراوە بڕوادارین ﴿٧٥﴾ کەسانێ کە خۆیان بە زل دەزانی، وتیان: بە هەقیقەت ئێمە بەوەی وا ئێوە بڕواتان پێیەتی حاشای لێدەکەین ﴿٧٦﴾ جا وشترەکەیان پەی کرد (کوشتەوە) و لە فەرمانی پەروەردێنەر ملیان بادا و وتیان: ئەی سالّح ئەگەر تۆ لە پێغەمبەرانی (خوای)، ئەوەی هەڕەشەی لە ئێمە پێ دەکەی بیهێنە! ﴿٧٧﴾ جا سەرئەنجام هەورەبریسکە و بوولەرزە و عەرز هەژێنێکی توند ئەوانی داگرت، هەموو قڕیان کرد، جا لە بەرەبەیاندا (تەنیا) لەشی بێ گیانیان لە ناو ماڵەکانیاندا مابوونەوە ﴿٧٨﴾ جا (سالّح) ڕووی لێ وەرگێڕان و وتی: ئەی هۆزی من! بە هەقیقەت من ڕاسپاردەی پەروەردێنەرم، بە ئێوە ڕاگەیاند و بە خێرخوازی ئامۆژگاریم کردن، بەڵام (چبکەم) ئێوە خێرخوازتان خۆشناوێ ﴿٧٩﴾ لووت (بێنەوە بیر) کاتێ کە بە هۆزی خۆی وت: ئایا کاری شوورەیی و ناشیرین و ناشیاو دەکەن کە هیچ کەسێ بەر لە ئێوە لە جیهاندا کاری (وا چەپەڵ و پیسیان) نەکردووە ﴿٨٠﴾ بەڕاستی ئێوە بە ئارەزووی ناشیاو لە جیاتی ژنان ئەچنە لای پیاوان، دیارە ئێوە لە بنەڕەتا هۆزێکی دەسدرێژکەرن ﴿٨١﴾

وەڵامی هۆزەکەی تەنیا ئەوە بوو، وتیان: ئەمانە لە ئاوایی خۆتان دەربکەن، بەڕاستی ئەمانە مرۆگەلێکن کە دەیانەوێ بە پاکوخاوینی بژین ﴿٨٢﴾ جا ئێمە ئەو و (یارەکانی) و بنەماڵەی ئەومان ڕزگار کرد، هەرتەنیا ژنەکەی نەبێ کە لەگەڵ بەجێماوەکانی (شار) کەوتبوو ﴿٨٣﴾ بارانمان بەسەرا باراندن ئەمما باران (بەردبارانمان کردن)، جا بڕوانە سەرئەنجامی تاوانباران چلۆن بوو (و چییان بەسەر هات) ﴿٨٤﴾ بۆ (خەڵکی) مەدیەن برای خۆیان شوعەیبمان نارد، وتی: ئەی هۆزی من! خوا بپەرستن کە بێجگە لەو خوایێتر بۆ ئێوە نییە، بەڕاستی بەڵگەی ڕوونتان لە لای پەروەرێنەرتانەوە بۆ هاتووە، جا با تەرازووی کێشانە و پێوانەتان بەرامبەر و دارماڵ بێ و لە شتومەکی خەڵک مەدزنەوە و بە دزی لێیان کەم مەکەنەوە، لە زەویدا خراپە (ئیفساد) مەکەن، دوای ئاوەدانی و چاک بوون (ئیسلاح)ی زەوی، ئەمە بۆ ئێوە چاکترە، ئەگەر بڕوادار بن ﴿٨٥﴾ لەسەر هەر ڕێگایەک دامەنیشن کە هەڕەشە بکەن و خاوەن بڕواکان لە ڕێگای خوا بگێڕنەوە و (بە قسەی پووچ) ڕێگای ئەوان خوار و چەفت و لار نیشان بدەن، بێننەوە بیر ئەو دەمەی کە کەم بوون و ئەو (خوا) ئێوەی زۆر کرد، بڕوانن کە سەرئەنجامی تاوانباران (موفسیدان) چلۆن بووە، بە کوێ گەیشتووە ﴿٨٦﴾ ئەگەر هێندێک لە ئێوە بڕوای هێناوە بەوەی وا منی پێیێ‌ڕاسپێردراوم، تایفەیەکیشتان بڕوایان پێ نەهێناوە (نابێ هۆی خۆ قەف کردنی خوانەناسان یا کز بوونی بڕواداران بێ)، تابشت بێنن تا خوا لە نێوانماندا داوەری بکا؛ هەر ئەویشە چاکترینی داوەران ﴿٨٧﴾

مرۆڤە گرەگرەکانی هـۆزی (شـوعـەیب)، ئەوانەی کە لە خۆیـان بـایی‌هەوا ببـوون، وتیـان: ئەی شوعەیب! بێ‌شک کە تۆ و ئەوانەی بڕوایان بە تۆ هێناوە لە شاری خۆمان دەردەکەین یـا ئەبـێ بگەڕێنەوە سەر ئایینی ئێمە، وتی: ئایـا هەرچەنـد پێشـمان خـۆش‌نەبـێ؟! ﴿٨٨﴾ ئەگەر ئـێمە بگەڕێینەوە سەر ئایینی ئێوە، دوای ئەوەی خوا لەوە ڕزگاری کـردووین، بە هەقـیقەت درۆمـان بە دەم خـواوە کـردووە، شـیاو نیـیە کە ئـێمە بگەڕێیـنـەوە سـەر ئەوە، مەگەر خـوایێ کە پەروەرێنەرمانە بیەوێ، زانایی و زانستی خوا هەموو شتێکی داگرتووە، تەنیـا پـاڵپشـتمان بە خوایە، ئەی پەروەرێنەری ئێمە! گرێ‌پووچکەی نێوان ئێمە و ئەوان بە هەق بکەوە (و داوەریمان بکــە)، هەر تــۆ چـاکترین (داوەر و) گـرێ‌کـوێرەکەرەوەی ﴿٨٩﴾ سـەرزلەکانی هـۆزی وی، خوانەناسـەکانیان، وتیـان: ئەگەر ئێـوە بە دوای شـوعـەیب کەون، بەڕاسـتی لە زیـان و زەرەرلێکەوتووانن ﴿٩٠﴾ جا عـەرز هەژان و بوومـەلەرزەی وا بە تەوژم دایگرتن کە گشـتیان لە ماڵی خۆیاندا تیاچوون و نەمان ﴿٩١﴾ ئەوانەی کە شوعـەیبیان بە درۆ خستبۆوە، (وا تیاچوون) دەتوت لەو ماڵانەدا نەبـوون، کەسـانێ کە شـوعـەیبیان بە درۆ دەخسـتەوە، هەر ئەوان لە زیـان لێکەوتووان و زیانبار بوون ﴿٩٢﴾ جا ڕووی لەوان وەرسووڕاند و وتی: ئەی هۆزی من! بەڕاسـتی من ڕاسپاردەی پەروەرێنەرم بە ئێوە ڕاگەیاند و پەندم دان (و چاکەم لەگەڵدا کـردن)، جـا چلۆن بـۆ هـۆزی خوانەنـاس خەفەت بخـۆم؟ ﴿٩٣﴾ (خـوا دەڵـێ) ئـێمە بـۆ هـیچ ئـاواییەک پێغەمبەرێکمان نەناردووە، مەگەر ئەوە کە خەڵکەکەیمان بۆ تاقی‌کردنەوە تووشی نەخۆشـی و دەستەنگی و هەژاری و سەختی کردووە تا بەڵکوو بە خۆدا بێن و بە پاڕانەوە بگەڕێنەوە ﴿٩٤﴾ لە پاشان بۆ جاری دوایی ناخۆشیمان بۆ کردنە خۆشی، تا ئەونە ڕسق و ڕۆزی و شتیان زۆر و تێر و تەسەل بوون وتیان: باووباپیرانیشـمان تووشـی نـارەحەتی و سـەختی ژیـان ببـوون، جـا ئیتـر لەناکاو بێ ئەوەی هەست پێی‌بکەن ئەوانمان گرت ﴿٩٥﴾

ئەگەر خەڵکی ئاوایی (و شار) بڕوایان هێنابا و خۆیان بناسیبا و خۆپارێز بان، دەروازەی پیت و بەرەکەتمان لە ئاسمان و زەوییەوە بۆ دەکردنەوە، بەڵام ئەوانە نیشانەکانی ئێمەیان بە درۆ دائەنا، جا ئێمەش لە سزای ئەو کارانە کە کردبوویان، ئەوانمان گرت ﴿٩٦﴾ ئایا خەڵکی ئەم ئاوایی و شارانە لەمە دڵنیان کە بەڵای ئێمە بە شەوا بۆیان بێ، لە حاڵێکدا لە خەوا بن) ﴿٩٧﴾ ئاخۆ خەڵکی شار و ئاواییەکان لەمە دڵنیان کە بەڵای ئێمە بە ڕۆژا بۆیان بێ، لە حاڵێکدا گەمە بکەن؟ ﴿٩٨﴾ ئایا لەوە دڵنیا بوون کە لە مەکر و بەڵای خوا ڕزگارن، لە حاڵێکدا بێجگە لە زیانکاران کەس لە مەکر (و سزا)ی خوا دڵنیا نابێ ﴿٩٩﴾ ئایا ئامۆژگاری و ڕێنوێنیمان بۆ کەسانێ نەکرد کە زەوی بە میرات دەگرن، دوای (نەمان و تیاچوونی) خاوەنە پێشووەکانی (ئاخۆ نەیانزانیوە) ئەگەر بمانەوێ ئەوانەش بە هۆی گوناح و تاوانیانەوە لەناو ئەبەین و مۆریش لە دڵ و دەروونیان ئەدەین تا (دەنگی هەق) نەبیسن ﴿١٠٠﴾ ئەمانە شار و ئاواییگەلێکن کە هەواڵی ئەوانە بۆ تۆ دەگێڕینەوە، بە هەقیقەت پێغەمبەرەکانیان بە بەڵگەوە هاتنە لایان، (بەڵام) بڕوایان نەدەهێنا بەوەی وا لە بەرا بە درۆیان خستبوونەوە، ئا بەمجۆرە خوا دڵ و دەروونی لەدینلادەران مۆر ئەکا ﴿١٠١﴾ زۆربەی ئەوانەمان لەسەر بەڵێنییان نەدی، زۆربەی ئەوانەمان بە فاسق و تاوانبار دی ﴿١٠٢﴾ لە دواییدا بە دوای ئەواندا (واتا: پێغەمبەرانی بەرۆ) مووسامان بە نیشانەکانی خۆمان نارده لای فیرعەون و مرۆ زلەکان و هۆز و داروودەستەکەی، جا بە دژی (نیشانەکانی) ئەو وێستان و ستەمیان کرد، جا بڕوانە کە سەرئەنجامی بەدفەڕان و خراپکاران و موفسیدان چلۆن بووو چییان بەسەر هات؟ ﴿١٠٣﴾ مووسا وتی: ئەی فیرعەون! من ڕاسپاردەی پەروەرێنەری جیهانیانم ﴿١٠٤﴾

ڕەوا و شیاوە کە بێجگە لە هەق شتێ تر لە خواوە نەڵێم، بەڵگەی ڕوونم لە لایەن پەروەردێنەرتانەوە بۆ هێناون، جا بەرەی ئیسرائیلم لەگەڵدا بنێرە ﴿١٠٥﴾ (فیرعەون) وتی: ئەگەر نیشانەیەکت هێناوە بینوێنە، ئەگەر لە ڕاستبێژانی ﴿١٠٦﴾ جا عەسا (دارەدەستە)کەی فڕێدا، لەناکاو بووە ئەژدیهایەکی گەورە و ئاشکرا! ﴿١٠٧﴾ دەستی خۆیشی لە (گیرفانی) دەرهێنا، جا لەناکاو لە بەرچاوی چاودێران ڕەنگی بووە سپییەکی بێخەش ﴿١٠٨﴾ زلەکانی زۆردار لە هۆزی فیرعەون، وتیان: بە هەقیقەت ئەمە جادووگەرێکی زۆرزانە ﴿١٠٩﴾ ئەیەوێ لەسەر خاکی خۆتان دەرتان بکا، بیروڕای ئێوە چییە، فەرمان بە چی دەدەن ﴿١١٠﴾ بە (فیرعەونیان) وت: لە مووسا و براکەی گەڕێ و لای خۆت گلیان بدەوە، دەستەیەکی کۆکەرەوەیش بۆ هەموو شار و ئاواییەک بنێرە ﴿١١١﴾ تا هەموو جادووگەرانی زۆرزان بێن بۆ لات ﴿١١٢﴾ جادووگەرەکان هاتنە لای فیرعەون، وتیان: ئەگەر زاڵ بووین خەڵات و مزیەکی گرینگمان بۆ هەیە (و دەبێ بماندەیێ) ﴿١١٣﴾ وتی: بەڵێ ئێوە لە نێزیکانی خۆم دەبن ﴿١١٤﴾ وتیان: ئەی مووسا! یا تۆ دەیهاوێژی یا ئێمە هاوێژەر بین! ﴿١١٥﴾ وتی: ئێوە بیهاوێژن، بیخەن؛ کاتێ کە (کەرەستەی جادووی خۆیان) هاویشت و فڕێیاندا خەڵکیان چاوبەس کرد و ترساندیانن، جادوویێکی گەورەیان نواند! ﴿١١٦﴾ خستمانە دڵی مووسا کە عەسای خۆت بهاوێژە، لەناکاو (بووە مارێکی گەورە و) هەموو کەرەستەی جادووکاری ئەوانی بەلەز پێچاوە و هەڵیلووشین (و قووتی دان)! ﴿١١٧﴾ (لەو دەمەدا) هەق ئاشکرا بوو، ئەوەی سازیان دابوو پووچ بوونەوە ﴿١١٨﴾ لەوێدا تێکشکێندران و بە سووکی و چرووکی گەڕانەوە ﴿١١٩﴾ و جادووگەرەکان هەموو کەوتنە سوژدە و کڕنۆش بردن ﴿١٢٠﴾

وتیان: بە پەروەردێنەری جیهانیان بڕوامان هێنا ﴿١٢١﴾ پەروەردێنەری مووسا و هارِوون ﴿١٢٢﴾ فیرعەون وتی: ئایا بەر لەوەی ئیجازەتان پێ بدەم بڕواتان بەو هێنا، ئەمە فێڵ و ئاژاوەیە کە لەم شار (و دیارەدا) سازتان داوە تا خەڵکەکەی لێ وەدەر بنێن، جا لە پاشان لێتان ڕوون دەبێتەوە! ﴿١٢٣﴾ (سوێند دەخۆم) کە دەس و پێتان ڕاست و چەپ ئەبڕم، لە پاشان هەمووتان لە دار ئەدەم ﴿١٢٤﴾ (جادووگەرەکان) وتیان: (گرینگ نییە) بەڕاستی ئێمە بەرەو لای پەروەردێنەرمان دەگەڕێینەوە ﴿١٢٥﴾ شتێ ناپەسەند لە ئێمە گیر ناهێنی بێجگە لەمە کە بە نیشانەکانی پەروەردێنەرمان، کاتێ بۆمان هات بڕوامان هێنا، ئەی پەروەردێنەری ئێمە! تابشت و سەبر (و خۆڕاگرتن)مان تا دوا هەناسە بەسەرا برێژە و بە موسڵمان بمانمرێنە ﴿١٢٦﴾ سەرگەورەکانی هۆزی فیرعەون (بەویان) وت: چلۆن تۆ لە مووسا و هۆزەکەی واز دێنی و دەس هەڵدەگری تا (ئازادانە) وڵاتت لێ بشێوێنن و خراپەی بکەن و لە خۆت و خوایانت دەس هەڵبگرن و بڕۆن، (فیرعەون) وتی: کوڕەکانیان ئەکوژم و ژن و مێیینەشیان زیندوو ڕادەگرم (تا ڕاژە و خزمەتمان بکەن)، ئێمە دەسەڵاتمان بەسەریاندا هەیە ﴿١٢٧﴾ مووسا بە هۆزی خۆی وت: لە خوا یاری بخوازن و خۆڕاگرن کە ئەم زەوییە تایبەتی خوایە، بە هەرکەس کە بیەوێ (وشیاویش بێ) پێی ئەدا، سەرئەنجامی چاک بۆ خۆپارێزانە ﴿١٢٨﴾ وتیان: بەر لەوەی بێیە لامان تووشی چەوسانەوە و زەحمەت کێشان بووین (و ئێستاش) دوای هاتنیشت دەنچەوسینەوە دەی کەی ڕزگار ئەبین؟ مووسا وتی، هیوایە پەروەردێنەرتان دوژمنانتان لەناو ببا و لەم زەوییەدا (کە بە مووسا بەڵێن درابوو) ئێوە جێنشینی (ئەوان) بکا، جا ئەڕوانی چلۆن دەجووڵێنەوە؟ ﴿١٢٩﴾ ئێمە نێزیکانی فیرعەون (هۆزی ئەومان) تووشی ویشکەساڵی و کەم بوونی دانەوێڵە و کەمی میوە کرد تا بەڵکوو پەند بگرن و بیر بکەنەوە ﴿١٣٠﴾

جا (ئەوانە نە تەنیا پەندیان نەگرت، بەڵکوو) کاتێ کە چاکە (و نیعمەتیان) پێ‌گەیی، وتیان: لەبەر خۆمانە! ئەگەر تووشی بەڵا و چۆرتمە و بەسەرهاتی خراپ دەبوون، دەیانوت: لە شوومی مووسا و دارودەستەکەیەتی! ئاگادار بن کە سەرچاوەی ئەو هەموو خراپانە تەنیا لای خوایە و بە دەس خۆیەتی، بەڵام زۆربەی ئەوانە نازانن ﴿١٣١﴾ وتیان: هەر نیشانێکمان بە نیازی جادوو لێ‌کردن بێنی، بڕوات پێ ناهێنین! ﴿١٣٢﴾ جا ئەوسا (بەڵا لەسەر بەڵامان نارده سەریان) لافاو، تۆفان و کولله و ئەسپێ (گەنە) و بۆق و خوێن کە نیشانەگەلێکی لێک جیا بوون، ناردمانە سەریان (هێمان بێدار نەبوونەوە)، بەڵام خۆیان بە زل زانی و هۆزێکی تاوانبار بوون ﴿١٣٣﴾ کاتێ بەڵایان بەسەردا هات، وتیان: ئەی مووسا لە خوات بۆ ئێمە بخوازە بە پەیمانێک کە لەگەڵ تۆدا گرێی داوە و ئەنجامی داوە، ئەگەر ئەم بەڵایەمان لەسەر لابەی بڕوات پێ دێنین و تۆرەمە و بەرەی ئیسرائیلت لەگەڵدا دەنێرین ﴿١٣٤﴾ جا کاتێ بەڵامان لەسەر لادەبردن تا بەو ماوە دیاری‌کراوە گەیشتن و تێپەڕیان کرد و پەیمان و بەڵێنی خۆیان دەشکاند و بەر پێیان دا ﴿١٣٥﴾ جا سەرئەنجام تۆڵەمان لێ ئەستاندن، جا خستمانە ژێر ئاو و لە دەریا نوقمان کردن و خنکان، چونکە نیشانەکانی ئێمەیان بە درۆ ئەخستەوە و لەوە غافڵ بوون و هەر بەلایشیەوە نەچوون ﴿١٣٦﴾ خۆرهەڵات و خۆرئاوای گۆی زەویمان کە لەوا پیت و بەرەکەتمان دانابوو، بەو هۆزەی کە چەوسابوونەوە و کز و بەردەست کرابوون بە میرات بەوانم گەیاند، بێژە بەڵێنی هەرە پیرۆز و جوانی پەروەرێنەرت بێ کەم‌وکوڕی بۆ ڕەچەڵەک و بەرەی ئیسرائیل بە تەواوی هاتە جێ، لەبەر سەبر و خۆڕاگرتنێ کە نیشانیان دا، ئەوەی کە فیرعەونیان و هۆزەکەی (لە کۆشکی ڕازاوە) دروستیان دەکرد و ئەوەی لە باغی داربەستدار سازیان دابوو، هەمومان کوتا بەسەر یەکدا (و لەناومان برد) ﴿١٣٧﴾

تۆرەمە و بەرەبابی ئیسرائیلمان (ساخ و بێوەی) لە دەریا تێپەڕاند، جا لە ڕێگادا بە هۆزێک گەیین کە بە دەوری بتەکانیاندا کزۆڵکەیان کردبوو (لەو دەمەیدا تۆرەمەی ئیسرائیل) بە مووسایان وت: تۆیش خودایەکمان بۆ دابنێ بەو جۆرەی ئەوانە خواگەلیان هەیە! وتی: بەڕاستی ئێوە هۆزێکی نەزان و نەفامن ﴿۱۳۸﴾ بەڕاستی ئەمان (کە دەیانبینن) کردەوەکەیان کەڵکی بۆیان نابێ و ئەوەی وا دەیکەن بە فیڕۆ دەڕوا ﴿۱۳۹﴾ وتی: ئایا بێجگە لە خوا خودایێتر بۆ ئێوە بخوازم، هەر ئەویش ئێوەی بەسەر جیهانیاندا بەرز و بەڕێزتر کردووە ﴿۱۴۰﴾ بێننەوە بیر ڕۆژگارێ کە لە (چنگاڵی) کەسانی فیرعەون ڕزگارم کردن، ئەوانە کە شکەنجەی سەختیان ئەدان، کوڕانتانیان دەکوشت و ژن و مێیینەتانیان (بۆ خزمەتکاری) زیندوو ڕادەگرت، کە لەمەدا ئەزموونێکی گەورە لە لایەن خواوە بۆ ئێوە هەبوو ﴿۱۴۱﴾ ژوانی سی شەومان بە مووسا بەڵێن دا و دە شەوی دیکەشیمان خستە سەری، ماوەی ژوان (دیدارگە بۆ لای) پەروەرێنەری بووە چل (ڕۆژ و) شەوی تەواو، مووسا بە هاروونی برای وت: لە نێو هۆزمدا جێ نشینم بە و چاک بارهێنەر بە و بە ڕێبازی خراپاندا مەڕۆ ﴿۱۴۲﴾ کاتێ مووسا بۆ دیدارگەی ئێمە هات و پەروەرێنەری قسەی لەگەڵدا کرد، وتی: ئەی پەروەرێنەری من! خۆت بە من نیشان بدە تا بتبینم! وتی: هەرگیز نامبینی، بەڵام بڕوانە ئەو کێوە، ئەگەر ئەو کەژە لە جێی خۆی ما، نەبزووت، پاشان من ئەبینی، جا کاتێ پەروەرێنەری خۆی بۆ کێفەکە دەرخست کەژەکەی لەتوپەت کرد و ئەوی لەگەڵ زەوی تەخت کرد و مووسا بێهۆش کەوت، جا کاتێ بە هۆش هاتەوە، عەرزی کرد: پاکی و بێخەوشی (لەوەی ببینرێی)، بۆ لای تۆ دەگەرێمەوە و تۆبە دەکەم، من یەکەمین بڕوادارم ﴿۱۴۳﴾

(خوا) وتی: ئەی مووسا! تۆم بە پەیام و ئاخەفتنی خۆم لەگەڵ تۆ؛ تۆم بۆ سەر خەڵک هەڵبژارد، جا ئەوەی پێمداوی وەریبگرە و لە سپاسکەران بە ﴿١٤٤﴾ لەبارەی هەموو کار و کردەوەیەک و ئامۆژگاری بۆ گەلەکەی هەموو شتێکمان بێکەموکوڕی، بۆ نووسی و بۆمان خستە سەر تەتەڵان، پارچە تەختەی پانکەڵە، جا (بە مووسامان) وت: توند (تەتەڵان: تەورات) بگرە و بە هۆزت ڕابیگەیێنە تا بە زوویی خانووی خوانەناسان و فاسقانتان نیشانە ئەدەین ﴿١٤٥﴾ کەسانێ کە لە زەوی بە ناهەق خۆ بەزل ئەزانن لە نیشانەکانی خۆم لایانئەدەم، بە چەشتێک کە هەر جۆرە نیشانەیەک ببینن بڕوای پێ نەهێنن و ئەگەر ڕێگای ڕاست ببینن، پێیدا نەڕۆن و نەیکەنە ڕێگای خۆیان، ئەگەر ڕێگای خوار (و خراپ) ببینن پێیدا بڕۆن، (هەموو ئەمانە) لەبەر ئەوەیە کە نیشانەکانی ئێمەیان بە درۆ دەخستەوە و سەرنجیان نەدەدا و لێیان غافڵ بوون ﴿١٤٦﴾ کەسانێ کە نیشانەکانی ئێمە و ڕۆژی پەسڵانیان بە درۆ دائەنا و ئینکاریان دەکرد، کاری (چاکی) ئەوان بە فیڕۆ لەناو چووە، ئاخۆ بێجگە لە هەمبەر و بارتەقای ئەوەی کردوویانە سزا دەدرێن ﴿١٤٧﴾ هۆزی مووسا دوای (ڕۆیشتنی) ئەو (بۆ دیدارگە) لە خشڵی خۆیان پەیکەر و کۆتەڵی گوێرەکەیەکیان سازدا، لەشێکی بێگیان و دەنگی گوێلکی هەبوو، ئایا نەیاندەدی کە قسەیان لەگەڵدا ناکا و بۆ ڕێگای ڕاست ڕێنوێنییان ناکا، کەچی ئەوەیان کردە (خوای خۆیان) و لە ستەمکاران بوون ﴿١٤٨﴾ کاتێ پێیان زانی کە سەریان لێشێواوە و بە هەڵەکەیان وشیار کرانەوە و تێگەیشتن کە لاڕێن، وتیان: ئەگەر پەروەرێنەرمان ڕەحممان پێنەکا و لێمان خۆشنەبێ، بە هەقیقەت لە زیانباران و لە زیان لێکەوتووان دەبین ﴿١٤٩﴾

وە کاتێ مووسا بە توورەیی و بە دڵپڕی هاتەوە نێو هۆزی خۆی، وتی: چەند جێنشینانێکی بەدفەڕ بوون لە دوای من، (ئایینی منتان شێواند)، ئایا لە فەرمانی پەروەرێنەرتان پەلەتان کرد؟ بۆچی ڕانەوەستان تامن دەگەڕێمەوە، تەختەکانی فڕێدا و (قژ و مووی) سەری براکەی گرت و بەرەو لای خۆی کێشا، بەرەو لای خۆی برد، ئەو (هاڕوون) وتی: کوڕی دایکم! ئەم هۆزە زۆریان بۆ هێنام و لەوانەبوو بمکوژن، جا کارێ مەکە دوژمنان پێم خۆش بن و لۆمەم بکەن و من لەگەڵ هۆزی ستەمکار دامەنێ ﴿١٥٠﴾ (موسا) وتی: ئەی پەروەرێنەری من! لە خۆم و براکەم خۆشبە و بمانخە بەر بەزەیی و ڕەحمەتی خۆت، تۆ دلاوا و دلۆڤانترینی دلۆڤانانی و بەخشەرانی ﴿١٥١﴾ کەسانێ کە گوێلیکان کردە خوای خۆیان؛ بەر غەزەبی خوا دەکەون و لە ژیانی سەر دنیا سووک و چرووک دەبن، ئا بەمجۆرە کەسانێ کە بوختان و درۆیان بە دەم خواوە کرد سزا ئەدەین ﴿١٥٢﴾ کەسانێ کە ئاکاریان خراپ و لە دواییدا تۆبەیان کرد و بڕوایان هێنا، پەروەرێنەرت دوای ئەوە (کە تۆبەیان کرد) خوا لە تاوانیان دەبوورێ و فرە دڵلاوێنە (و لێیان خۆشدەبێ) ﴿١٥٣﴾ وە کاتێ توورەیی مووسا نیشتەوە، تەختەکان (تەوڕات)ی هەڵگرتەوە، لە نووسراوەکانی ئەو (تەوڕات)دا بۆ کەسانێ کە لە پەروەرێنەریان ئەترسن ڕێنوێنی و ڕەحمەت هەیە ﴿١٥٤﴾ مووسا لە هۆزی خۆی بۆ دیدارگەی ئێمە حەفتا مێری هەڵبژارد، کاتێ هەردهەژێن و بوولەرزەی بەتەوژم ئەوانی گرت (و لەناو چوون) وتی: ئەی پەروەرێنەری من! ئەگەر بتویستبا ئەتتوانی ئەوان و منیش بەر لەمە لەناو بەری، ئایا بەوەی کە مرۆڤە گێلەکانمان ئەنجامیان داوە (سزامان ئەدەی و) لەناومان دەبەی؟ ئەمەیش هەر ئەزموونی خۆتە کە هەرکەس بتەوێ بەوە گومڕای دەکەی و هەرکەسیش بتەوێ بۆ لای خۆت ڕێنوێنی دەکەی، تۆ سەرپەرستی ئێمەی، جا لێمان خۆشبە و ڕوحممان پێبکە، تۆ باشترینی لێبورانی ﴿١٥٥﴾

بۆ ئێمە لەم دنیا و لەو دنیا چاکە بنووسە (و چاکەمان لەگەڵدا بکە)، بۆ لای تۆ گەڕاوینەتەوە، (خوا) فەرمووی: سزای خۆم بە هەرکەس کە بمەوێ دەگەیینم و ڕەحمەتیشم هەموو شتێکی داگرتووە، جا لە دواییدا ئەمە بۆ کەسانێ دەنووسین کە خۆ دەپارێزن و زەکات ئەدەن، کەسانێ کە بە نیشانەکانی ئێمە بڕوا دێنن ﴿١٥٦﴾ کەسانێ کە لەم ڕاسپاردەی (خوا): پێغەمبەری نەخوێندەوار پەیڕەوی دەکەن، کەسێ کە نیشانەکانی لە تەورات و ئینجیلدا نووسراوە و لای خۆیان پەیای دەکەن، و بە چاکە فەرمانیان پێ ئەدا و لە خراپە دەیانپرینگێنێتەوە، شتی پاک و پاکژ و خاوێنیان بۆ ڕەوا دەبینێ و شتی گەمار و چڵکن و پیسیان لێ بە ناڕەوا بۆ دادەنێ، ئەو بارە قورسە و زنجیرانەی وا پێوەی گرفتار بوون لە سەریان لادەبا، جا کەسانێ کە بەو بڕوایان هێنا و پشتیوانی و کۆمەگیان کرد، بە دوای ئەو ڕووناکییەدا دەچن کە وێڕای ئەو نێردراوە، هەر ئەمانەن ڕزگارن ﴿١٥٧﴾ بڵێ: ئەی خەڵکینە! ناردراوی خوام بۆ لای هەمووتان، ئەو خوایەی کە موڵکایەتی و دەسەڵاتی ئاسمانەکان و زەوی، تایبەتی ئەوە، خودایێ تر بێجگە لەو نییە، (هەر ئەوە) زیندوو دەکاتەوە و دەمرێنێ، جا بڕوا بە خوا و ڕاسپاردەی خوا بێنن، ئەو پێغەمبەرە نەخوێندەوارە، کەسێ کە بڕوای بە خوا و بە واژەکانی خوا هەیە، پەیڕەوی لێ بکەن تا ڕێنوێن ببن ﴿١٥٨﴾ لە هۆزی مووسا تاقمێ هەن کە خەڵک بۆ لای هەق ڕێنوێنی ئەکەن، بە هەق دادگەری ئەکەن ﴿١٥٩﴾

ئەوانمان بە دوانزە دەستە، (دوازدە ئۆمەت) دابەش کرد، کاتێ هۆزەکەی ئـاوی خواردنەوەیـان لێ ویست، مووسامان تێگەیاند بە دارەدەستەکەی خۆت لە بەرد بدە، جا لە ناکاو دوانزە چاوگە هەڵقوڵی، بە جۆرێکی وا کە هەر دەستەیەک دەراو (جێگەی ئـاوخواردنەوە)ی خۆی دەناسی، هەورمان بۆ کردنە کەپر و سابات و سەیوان بەسەریانەوە و مەن (گەزۆ) و سەلوا (هەوێردە؛ شێلاقە، سێروو؛ ڕیشۆڵە)مان بۆ ناردن (و پێمان وتن) لەو ڕۆزییە پاکەی وا بۆم ناردوون بخۆن (و سپاسی خوا بکەن)، (ئەمانە) غەدریان لە ئێمە نەکرد، بەڵکوو ستەمیان لە خۆیان دەکرد ﴿١٦٠﴾ چۆن بەوان وترا کە لەم ئاوایی‌یەدا نیشتەجێ بن و لە هەرلایەک هەرچی ویستتان لەوێ بیخۆن و بڵێن: تاوانەکانمان بڕێژە و لە دەروازەی (شارەوە) بە سوژدە بردنەوە بڕۆنە ژورێ، ئێمە لە تاوانەکانتان دەبوورین و بە زوویی (پاداشی) کارچاکان زیاد دەکەین ﴿١٦١﴾ ناحەقیکارانیان ئەو قسەی پێیان وترابوو، گۆڕییانە بارێکیتر؛ ئێمەیش لەبەر ئەو ستەمەی وا کردیان بەڵا و دەردێکمان لە ئاسمانەوە ناردە سەریان ﴿١٦٢﴾ لەوانە لەبابەت ئەو شارەی (ئیلە) کە لە قەراخ دەریا (ی سوور) بوو بپرسە، چۆن ڕۆژی شەمە لە (فەرمانی خوا) چوونە دەرێ (و بە فێڵ ماسییان گرت، چون) لە ڕۆژی شەمەدا ماسیگەل وەسەر ئاو دەکەوتن و ماسییان (زۆر) بۆ دەهاتە گرتن و ڕۆژێ کە شەمە نەبوو، دیاریان نەبوو و ماسی(یان بۆ) نەدەهاتە گرتن، ئا بەمجۆرە تاقیم کردنەوە، بەوەی کە نافەرمانییان دەکرد ﴿١٦٣﴾

کاتێ تاقمێ لەوان (بە تاقمی تریان) وت: بۆچ هۆزی (تاوانباران) پەند ئەدەن کە سەرئەنجام خوا لە ناوبەریانە یا جەزرەبەدەریانە بە عەزابێکی سەخت، وتیان: بۆ ئەوەی لای پەروەرندەتان عوزرێ بێ (بۆ ئێمە) ڕەنگە خۆ بپارێزین ﴿١٦٤﴾ جا کاتێ ئەو ئامۆژگارییانەیان لە بیریان چووبۆوە کەڵکیان لێ وەرنەگرتبوون، کەسانێ کە نەیاندەهێشت خەڵکی کاری خراپ بکەن و نەهیان لە خراپە دەکرد ڕزگارمان کردن و ئەوانەش وا ستەمیان کرد تووشی ڕەنج و دەردی خراپمان کردن، لەبەر ئەوەی نافەرمانییان دەکرد ﴿١٦٥﴾ جا کاتێ لە (وازهێنانی) ئەوەی نەهیان لێ کرابوو ملیان بادا، پێمان وتن: ببنە مەیمونی دوورەوەخراوی ئابڕووبراوی تڕۆکراو ﴿١٦٦﴾ (بێنەوە بیر) کاتێ کە پەروەرێنەرت ڕایگەیاند تا ڕۆژی بەرێ کەسێکیان بەسەرا زاڵ دەکا کە هەمیشە سەخت عەزابیان بدا، پەروەرێنەرت زۆر بەپەلە سزا ئەدا، بە هەقەت خوا (سەبارەت بە تۆبەکاران) لێبور و فرە دڵاوێنە ﴿١٦٧﴾ ئەوانمان لە زەویدا بە چەند نەتەوە دابڕدابڕ کرد، هەندێ لەوان چاک و دەستەیێتر وەک ئەوان چاک نەبوون، بە چاکە و خۆشی و خراپە و ناخۆشی تاقیمان کردنەوە تا بەڵکوو بگەڕێنەوە ﴿١٦٨﴾ جا دوای ئەوان، جێ نشینانێک بوونە جێنشینیان کە میراتگری کیتاو (تەورات) بوون، کالای ئەم دنیا پەستەیان هەڵبژارد (و گوتیان ئەگەر تاوانبار بین) لە دواییدا (لە لایەن خواوە) دەبەخشرێین، ئەگەر کالایێتر وەک ئەوەیان گیر کەوێ وەریدەگرن و (گوێ نادەنە فەرمانی خوا)، ئایا پەیمانی کتێبی (خوایان) لێ وەرنەگیراوە کە بە دەم خواوە بێجگە لە هەق، شتێتر نەڵێن، ئەوان ئەوەی کە لە کتێبدا بوو خوێندوویانەتەوە، ئەو دنیا بۆ کەسانێ کە خۆپارێز بن باشترە، جا ئایا ئەقڵتان ناخەنە کار؟ ﴿١٦٩﴾ کەسانێ کە بەم کتێبە عەمەل بکەن و نوێژ بەجێبێنن (پیاوچاکن)، ئێمە پاداشی پیاوچاکان وندا و زایە و گوم ناکەین ﴿١٧٠﴾

(بێنەوە بیر) کاتێ کێومان لەبان سەریان وەکوو ساباتێ بەرز کردەوە، (بە جۆرێکی وا) کە گومانیان دەکرد بەسەریاندا دەکەوێ (و لەو حاڵەدا بەڵێنمان لێ وەرگرتن) ئەوەی بە ئێوەم داوە، بە توندی بیگرن و ئەوەی تێیدایە بیخەنە بیر (و عەمەلی پێبکەن)، بەڵکوو پارێزگار بن ﴿١٧١﴾ (بێنەوە بیر) زەمانی کە پەروەرێنەرت لە پشتی منالانی ئادەم، تیرە و بنەچەکە و زارۆڵەکانی ئەوانی بەرهەم هێنا و کردنیە شایەد لەسەر خۆیان (و فەرمووی:) ئایا من پەروەرێنەرتان نیم؟! وتیان: بەڵێ، شایەدی ئەدەین، (بۆچ وای کرد؟) بۆ ئەوەی نەوەکوو ئێوە لە ڕۆژی بەرێدا بڵێن: ئێمە نەمانزانی و لەمە غافڵ بووین ﴿١٧٢﴾ یا (نەوەکوو) بڵێن: باووباپیرانمان بەر لە ئێمە هاوبەشیان بۆ خودا دانابوو و ئێمەش زارۆکی دوای ئەوان بووین (و بەڵگەی ترمان نەبوو) ئایا دەتەوێ ئێستا ئێمە لەسەر ئەوەی کارپووچان کردوویانە لەناویان بەرێ ﴿١٧٣﴾ ئا بەمجۆرە نیشانەکانی خۆمان بە جیاجیا بەیان دەکەین تا بەڵکوو بەرەو هەق بگەڕێنەوە ﴿١٧٤﴾ بۆ ئەوانە بەسەرهاتی ئەو کەسە بخوێنەوە کە نیشانەکانی خۆمان بەو (بەلعەم باعوورا زانای ناوداری جوولەکە) دا، لە دواییدا خۆی لە وان دابڕی و لە دەستووری ئەوان دەرکەوت، جا شەیتان دەسی پێگەیاند و چووە ناو جەرگەی گومڕایان ﴿١٧٥﴾ ئەگەر بمانویستبا (پلەی) ئەومان بەم نیشانانە دەبردە سەرێ، بەڵام ئەو هەر خۆی بە عەرزەوە نووساند و بە دوای ئارەزووی دڵی خۆیدا ڕۆیی، جا نەزیلەی ئەو هەروەک نەزیلەی سەگی (هارە)، ئەگەر بۆی بچی ددانەچیرەت لێدەکا و زمان دەردەکێشێ، ئەگەریش وازی لێبێنی زمان دەردێنێ، ئەمە نەزیلەی ئەو تاقمەیە کە نیشانەکانی ئێمەیان بە درۆ دائەنا، جا ئەم چیرۆکەیان بۆ بگێڕەوە، بەڵکوو بیر بکەنەوە (و بێدارەوە بن) ﴿١٧٦﴾ چەند خراپە بەسەرهاتی ئەو هۆزەی کە نیشانەکانی ئێمەیان بە درۆ دائەنا، بەڵام ستەمیان لە خۆیان کرد ﴿١٧٧﴾ هەرکەس خوا ڕێنوێنی بکا، هەر ئەو ڕێنوێنی کراوە، هەرکەسیش (لەبەر کردەوەیان) گومڕا بکا، جا زیان لێکەوتووانی بەڕاستی هەر ئەوانن ﴿١٧٨﴾

ئێمە زۆرێ لە جنۆکە و مرۆمان بۆ دۆزەخ خولقاند، بۆ ئەوان دڵگەلێ هەیە کە پێی تێناگەن، چاویان بۆ هەیە کە پێی نابینن و گوێیان بۆ هەیە کە پێی نابیسن، ئەوانە هەروەکوو ئاژەڵن، بەڵکوو لەوانیش گومڕاترن، هەر ئەمانە بێئاگا و غافڵن ﴿١٧٩﴾ هەر بۆ خوایە ڕند و پێکەوتووترین و جوانترینی ناوەکان، جا بەوانە بانگی بکەن، ئەوانەی کە بە ئانقەست ناوی خوا دەگۆڕن (هاوبەشی بۆ دائەنێن) وازیان لێبێنن، بە زوویی بە سزای کردەوەی خۆیان دەگەن ﴿١٨٠﴾ لەوانەی کە خەڵقمان کردوون، دەستەیێ خەڵک بەرەو لای هەق ڕێنوێنی دەکەن و بە حەقیش داوەری دەکەن ﴿١٨١﴾ کەسانێ کە نیشانەکانی ئێمەیان بە درۆ دانا وردەوردە لە ڕێگایەکەوە کە نایزانن تووشی سزادانیان دەکەین ﴿١٨٢﴾ بەوان ماوەیەک مۆڵەت ئەدەم، چونکە بەرنامە و نەخشەی من سەخت و پتەوە ﴿١٨٣﴾ ئایا بیر ناکەنەوە کە هاونشینەکەیان (پێغەمبەر) هیچ جۆرە شوێنەواری شێتی پێوە نییە، (جا چلۆن پێی دەڵێن شێتە؟) ئەو تەنیا ترس وەبەرهێنەر و ترسێنەرێکی ئاشکرایە ﴿١٨٤﴾ ئاخۆ ئەوان لە دامودەزگای پڕشکۆی ئاسمانەکان و زەوی و هەر شتێک کە خوا خەڵقی کردووە ناڕوانن؟ (تا پەند بگرن)، لەوانەیە بەم نیزیکانە بمرن، جا بە چ قسەیەک دوای ئەو (قورئان) بڕوا دێنن؟ ﴿١٨٥﴾ هەرکەس خوا ڕێی لێبگۆڕێ هیچ ڕێنیشاندەرێکی دەس ناکەوێ، خوا واز لەوانە دێنێ با هەر لە ملبادانی خۆیاندا گێژ بخۆن ﴿١٨٦﴾ لەبابەت ڕۆژی بەرێوە لێت دەپرسن کە کەی دێ؟ بڵێ: زانستی ئەوە لای پەروەرێنەرمە، هیچ کەس بێجگە لەو (نازانێ) کاتی ئەوە دیاری بکا، ڕۆژی پەسڵان لە وەختی دیاریکراوی خۆیدا دێ، هەڵێنانی بۆ ئەوانەی لە ئاسمانەکان و زەویشدان قورسە، نایەتە سەرتان مەگەر لە ناکاو، لە تۆ دەپرسن وەک ئەوە تۆ لە هاتنی ئەو ڕۆژە ئاگاداری، بڵێ: زانستی تەنیا لای خوایە، بەڵام زۆربەی خەڵک نازانن ﴿١٨٧﴾

بڵێ: من خاوەنی سوود و زیانی خۆم نیم، مەگەر ئەوەی وا خوا بیەوێ، ئەگەر نادیارم زانیبا سوودی (ماڵی) زۆرم بۆ خۆم بە دەس دێنا و هیچ خراپە (و زیان)ێکم پێ نەدەگەیی، من کەسێک نیم بێجگە لە ترسێنەر و مزگێنیدەر بۆ هۆزێ کە بڕوا دێنن ﴿١٨٨﴾ ئەو خوایە کە ئێوەی لە یەک کەس (پڕۆتۆن) بەدیهێناوە و ژنەکەشی هەر لە ماکی ئەو سازی دا (ئەلەکترۆن، کە پاژی ئەرێ و نەرێی ئەتۆمن) تا لای ئەو بحەسێتەوە (ئارام بگرێ)، جا کاتێ ئادەم دەسی لەگەڵ (دایکەحەوا) تێکەڵ کرد بارێ سووکی هەڵگرت (دووگیان بوو)، پێوەی دەگەڕا و کاری ڕۆژانەی پێوە دەکرد، کە هەستی بە قورسبوون کرد هەردوو لە خوا، پەروەرێنەری خۆیان پاڕانەوە: ئەگەر منالی (نێرینەی) چاکمان پێ بدەن حەتمەن لە شوکرانەبژێران ئەبین ﴿١٨٩﴾ جا کاتێ منالی چاکی پێدان، لەوەی کە خودا پێی دابوون، هاوبەشگەلێکیان بۆ خوا دانا، جا خوا لەوە بانترە کە هاوبەشی بۆ دادەنێن ﴿١٩٠﴾ ئایا ئەو شتانە ئەکەنە هاوبەشی خوا کە شتێ بەدینـاهێنن و خۆیان بەدیهاتوون ﴿١٩١﴾ ناتوانن کۆمەگیان بکەن و ناشتوانن بە خۆشیان یارمەتی بگەیێنن ﴿١٩٢﴾ ئەگەر ئەوانە بتپەرستەکان بۆ ڕێگای ڕاست بانگ بکەن، بە دوای ئێوە ناکەون، بۆ ئێوە هەروەک یەکە چ بانگیان بکەن، چ بێدەنگ بن (و بانگیان نەکەن) ﴿١٩٣﴾ ئەوانەی لە جیاتی خوا بانگیان دەکەن (و دەیانپەرستن)، عەبدگەلێکن وەک خۆتان، جا ئەوانە بانگ بکەن، با ئەوانیش وەڵامتان بدەنەوە (و ویستەکەتان بەجێ بێنن)، ئەگەر ڕاستبێژن ﴿١٩٤﴾ ئایا ئەوان (لانیکەم وەکوو خۆتان) پێیان هەیە کە پێی بڕۆن؟ یا دەستیان هەیە کە بەرزی کەنەوە و شتی پێ بگرن (و بە قودرەت کاری پێ ئەنجام بدەن؟) یا چاویان هەیە کە پێی بینن؟ یا گوێیان هەیە کە پێی ببیسن! بڵێ: (ئێستا کەوایە) ئەم بتانە کە کردووتانەتە هاوبەش (بۆ خوا) بانگیان بکەن و ئەوسا داوی فێڵم بۆ بنێنەوە، جا دەمێک مۆڵەتم مەدەن (تا بزانن کە هیچیان لە دەس نایێ) ﴿١٩٥﴾

گەورە و پشتیوانی مـن هەر خـوایە، ئەوەی کە ئەم کتێـبەی نـاردۆتە خـوارێ، هەر بۆخۆیشـی سەرپەرستی و پشتیوانی هەموو چاکـان دەکـا ﴿١٩٦﴾ ئەوانەی بـێجگە لە خـوا هاواریـان بـۆ دەبەن ناتوانن یارمەتییان بدەن، (تەنانەت) ناتوانن کۆمەگێ بە خۆشیان بـکەن ﴿١٩٧﴾ ئەگەر ئەوان بۆ ڕێنوێنی بخوازن (قسەکانتان) نابیسن، ئەوانە دەبینی کە بە تۆ دەڕوانن، بەڵام نـابینن ﴿١٩٨﴾ چاوپۆشی و لێبوردن بگرە پێش و بە چاکە و چاکەکردن فەرمان بـدە (و خەڵـک بانـگ بکە بۆ چاکە)، لە نەزانان و نەفامان واز بێنە ﴿١٩٩﴾ هەر وەختێکیش خەیاڵاتێکی خراپـت لە شەیتانەوە بە دڵدا هات، پەنا بەرە بەر خوا، ئەو بیسەر و پڕ زانایە ﴿٢٠٠﴾ ئەوانەی کە خۆیـان پاراستووە، کاتێ خەیالاتێک لە شەیتان پێیان بگا، ئەکەونە یادی (خوا و لە سـوێنگەی یـادی خــواوە ڕێگــای هەق ئەدۆزنەوە)، جـا لەو دەمەدا چاویـان دەکـرێتەوە و بینـا ئەبـن ﴿٢٠١﴾ براکانیان (شەیتانەکان) ئەوانە (خوانەناسان) بەرەو گومڕایی دەکێشن و لە دواییشـدا کۆتـایی ناکەن ﴿٢٠٢﴾ هەرکاتێ نیشانەیەکیان بۆ نەهێنی و نیشان نـادەی، دەڵـێن: بـۆچ خـۆت (لەبەر خــۆتەوە) ئەوەت هەڵنەبــژارد، بڵــێ: مــن تەنیــا پەیــڕەوی لە شــتێ ئەکەم کە لە لایەن پەروەرێـنەرمەوە بـۆم دێ، ئەمە هـۆی بینـایییە لە لای پەروەرێنەرتـانەوەو هـۆی ڕێنـوێنی و ڕەحمەتە بۆ هۆزێ کە بڕوا دێنن ﴿٢٠٣﴾ کاتێ قورئان دەخوێندرێ، گوێی بدەنێ و بێدەنگ بن، ڕەنگە بکەونە بەر ڕەحمەتی خوا ﴿٢٠٤﴾ لە دڵتدا بە گریان و زاری و تـرس (و بە نهێنـی و بـێ دەنگ بەرزکردنەوە، لە بەرەبەیانان و لە دەمادەمی شێواندا پەروەرێـنەری خـۆت یـاد بـکە، لە غـافلان مەبە ﴿٢٠٥﴾ کەسانێ کە لای پەروەرێنەرتن و لەو نێزیکن لە پەرسـتنی ئەو خـۆ بە زل نازانن و پاک و بێخەوشی خوا دەڵێن، هەر بۆ خوایش سوژدە و کڕنۆش دەبەن ﴿٢٠٦﴾